

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी
क्षेत्रात क्षेत्रविकास कार्यक्रम राबविण्यासाठी
अनुदान वितरित करण्यास मंजूरी बाबत
सन २०२२-२३.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : नाक्षेवि-२०२२/प्र.क्र.१४४/का.९,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दि. २९ मार्च, २०२३

- संदर्भ :- १) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. क्षेत्रविका-
२०१५/प्र.क्र.७६/का.९ दि. १८ जून, २०१५.
२) शासन पूरकपत्र, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.क्षेविका-
२०१५/प्र.क्र.५/का-९ दि. ९ मार्च, २०१६.
३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं - २०२२/ प्र.क्र.४३/अर्थ-३,
दि. ०४ एप्रिल २०२२.
४) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.नाक्षेवि २०२३
प्र.क्र.७/का-९ दि.१८ जानेवारी, २०२३.
५) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.नाक्षेवि २०२२
प्र.क्र.१४४/का-९ दि.२४ जानेवारी, २०२३.
६) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.नाक्षेवि २०२२
प्र.क्र.१४४/का-९ दि.०६ फेब्रुवारी, २०२३
७) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.नाक्षेवि २०२२
प्र.क्र.१४४ /का-९ दि.२७ फेब्रुवारी, २०२३
८) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.नाक्षेवि २०२२
प्र.क्र.१४४ /का-९ दि.१६ मार्च, २०२३.

प्रस्तावना :-

अल्पसंख्याक विकास विभागाने सन २००८-०९ या वर्षापासून राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांकरिता क्षेत्रविकास कार्यक्रम कार्यान्वित केला असून उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये ही योजना सन २०१५-१६ या वर्षात राबविण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. तसेच संदर्भ क्र.२ येथील शासन पूरकपत्रान्वये, दि.१८ जून, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील योजनेची कार्यपद्धती या शीर्षाखाली परिच्छेद (ब) (iii) च्या पुढे परिच्छेद दाखल करण्याचा निर्णय शासन मान्यतेने घेतला आहे. त्यानुसार मा.खासदार, मा.आमदार व अन्य मा.लोकप्रतिनिधी यांच्या प्रस्तावांना महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये कामाच्या संख्येची मर्यादा एकापेक्षा जास्त परंतु प्रति काम प्रति वर्षी

महानगरपालिकेस कमाल रु. ४० लक्ष, "अ" वर्ग नगरपालिकेस कमाल रु. ३० लक्ष, "ब" व रु.२० लक्ष "क" वर्ग नगर पंचायतींना असू शकेल, अशी तरतूद आहे. मा. खासदार व आमदार व जिल्हाधिकारी यांच्याकडून महानगरपालिका / नगरपालिका / नगरपंचायत / म्हाडा/ सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांच्याकडून प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देऊन सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पित तरतूदीपैकी उपलब्ध तरतूदीमधून निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्र विकास योजनेकरिता सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात रु.७०,००,००,०००/- (अक्षरी रु. सत्तर कोटी फक्त) एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. वित्त विभाग शासन निर्णय दि.०४/०४/२०२२ मधील मार्गदर्शक सूचनांनुसार सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात या योजनेकरिता अर्थसंकल्पित निधीपैकी ६०% च्या मर्यादेत निधी वितरीत करण्यास परवानगी दिली आहे. त्यानुसार वित्त विभागाने या योजनेअंतर्गत अर्थसंकल्पित केलेल्या रु.७०.०० कोटी निधीपैकी ६०% च्या प्रमाणात रु.४२.०० कोटी एवढा निधी बिम्स प्रणालीवर वितरणासाठी उपलब्ध करून दिला आहे.

२. सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पीत उपलब्ध तरतूदीपैकी अनुदान वितरीत करण्यासाठी शासनाची मान्यता प्राप्त झालेली आहे. त्यानुसार संदर्भ क्र.४ दि.१८ जानेवारी, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध निधीपैकी रु.५०.०० लक्ष तर संदर्भ क्र.५ दि. २४ जानेवारी, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये रु.१२.७५ कोटी, संदर्भ क्र.६ दिनांक ६ फेब्रुवारी २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये रु.५.२५ कोटी व संदर्भ क्र.७ दि.२७ फेब्रुवारी २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये रु.६.०० कोटी तसेच संदर्भ क्र.८ दिनांक १६ मार्च २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये ३.७५ कोटी असे एकूण रु.२८.२५ कोटी एवढा निधी वितरीत करण्यात आला आहे. त्यानुसार उपलब्ध रु.४२.०० कोटी मधून रु.२८.२५ कोटी वजा जाता रु.१३.७५ कोटी एवढा निधी शिल्लक आहे.

३. सदर शिल्लक निधीमधून मा.मंत्री/ राज्यमंत्री/ खासदार/ आमदार तसेच जिल्हाधिकारी यांच्याकडून शासनास प्राप्त झालेल्या महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये विकास कामांच्या प्रस्तावांना शासन मान्यता प्राप्त झाली असून या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-“अ” मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे एकूण रु.४,५०,०००,००/- (अक्षरी रुपये चार कोटी पन्नास लक्ष फक्त) एवढा निधी मंजूर करण्यात येत आहे. सदर निधी संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा / नगरपालिका/ नगर पंचायत/ सार्वजनिक बांधकाम विभाग ज्या जिल्ह्यांमध्ये स्थित आहेत, त्या जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी, यांना स्वाधीन करण्यात येत आहे.

४. संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायत/ सार्वजनिक बांधकाम विभागांना मंजूर करण्यात आलेले अनुदान वितरित करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी, नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. **परिशिष्ट-"अ"** मध्ये दर्शविलेली कामे इतर योजनेतून करण्यात आलेली नाहीत, याची शहानिशा व खातरजमा संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी व जर सदर काम इतर योजनेतून मंजूर केले असल्यास, त्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम मंजूर निधीच्या मर्यादेत राहून बदल करण्याचे अधिकार संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना राहतील. उपरोक्त कामाच्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम करणे शक्य नसल्यास त्यासाठी वितरीत केलेला निधी शासनाच्या कोषागारात तात्काळ जमा करण्यात यावा. तसेच संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी उपरोक्त कामांचे अंदाजपत्रक बांधकाम विभागाकडून प्राप्त करून घ्यावे. याबाबतची सर्व कागदपत्रे शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी. त्यानंतर त्यांना प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात यावी व निधी संबंधित महानगरपालिका / म्हाडा/ नगरपालिका / नगरपंचायत / सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना सुपूर्द करण्यात यावा. तसेच सदर कामे महानगरपालिका / म्हाडा / नगरपालिका / नगरपंचायत / सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत रितसर करून घेण्यात यावीत.

५. राज्यातील महानगरपालिका /नगरपालिका/नगरपंचायतींनी मागणी केल्यानुसार ज्या विवक्षित प्रयोजनासाठी निधि मंजूर करण्यात आला आहे, केवळ त्याच प्रयोजनासाठी संबंधित महानगरपालिका/ नगरपालिका / नगरपंचायतींना निधी खर्ची टाकणे अनिवार्य आहे. संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडून अनुदान वितरित करण्यात आल्यानंतर संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायती/ सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना सहा महिन्यांच्या कालावधीत प्रस्तावात नमूद केलेली कामे पूर्ण करणे आवश्यक आहे व याबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे या शासन निर्णयाच्या **परिशिष्ट "ब"** मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यात जिल्हाधिकाऱ्यांनी अल्पसंख्याक विकास विभागाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. अल्पसंख्याक नागरी क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील महानगरपालिका/म्हाडा/ नगरपालिका/नगरपंचायत /सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी हाती घेतलेल्या विकासकामांच्या प्रगतीबाबत संनियंत्रण करून त्याबाबतचा अहवाल संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी शासनास सादर करावा.

६. या योजनेतर्गत होणारा खर्च " मागणी क्र. झेडई-१, मुख्यलेखाशिर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण ०२ समाजकल्याण २०० इतर कार्यक्रम, राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०७) अल्पसंख्याक बहुल क्षेत्रात क्षेत्रविकास योजनेकरिता सहायक अनुदान (कार्यक्रम)

(२२३५-ए-१३१) ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ या वर्षाकरिता मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

७. “शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका -१९७८ भाग पहिला, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार तसेच उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ येथील वित्त विभागाच्या दि.४ एप्रिल, २०२२ चा शासन निर्णय व त्यासोबतच्या परिशिष्टामधील मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०३२९१४२६०४८३१४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सारंगकुमार पाटील)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
४. अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
६. महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर,
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
९. संबंधित विभागीय आयुक्त,
१०. आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई,
११. संबंधित जिल्हाधिकारी,
१२. आयुक्त, संबंधित महानगरपालिका,
१३. मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपालिका,
१४. मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव,
१५. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय (प्रसिध्दीसाठी),
१७. निवडनस्ती (का-९).

परिशिष्ट "अ"

अ.क्र	जिल्हा	मनपा / नपा / नप	क्रमांक	विकास कामाचे नाव	मंजूर निधी (लाखात)
१	मुंबई उपनगर	मुंबई	१.	अधोनी कंपाउंड जवळ, घाटकोपर पश्चिम येथे रस्ते/ ड्रेनेज लाईनचे काम करणे	१५.००
			२.	गौतम नगर जवळ, घाटकोपर पश्चिम येथे रस्ते / ड्रेनेज लाईनचे काम करणे	१५.००
			३.	किरोळ जवळ, विद्याविहार पश्चिम येथे रस्ते / ड्रेनेज लाईनचे काम करणे	१५.००
			४.	कामराज नगर जवळ, घाटकोपर पूर्व येथे रस्ते / ड्रेनेज लाईनचे काम करणे	१५.००
			५.	रमाबाई नगर जवळ, घाटकोपर पूर्व येथे रस्ते / ड्रेनेज लाईनचे काम करणे	१५.००
			६.	जुहू गल्ली येथील गटारे, पायवाटा, शौचालयाच्या दुरुस्ती करणे.	४०.००
			७.	गिल्बर्ट हिल येथील गटारे, पायवाटा, शौचालयाच्या दुरुस्ती करणे	३५.००
				जिल्हा मुंबई उपनगर एकूण	१५०.००
२.	मुंबई शहर	मुंबई	८.	म्हाडा चाल क्र. २८ आणि चाल क्र.२९ कोकरी आगार सायन कोळीवाडा येथे गटारे पायवाटा आणि जलवाहिनी टाकणे	२५.००
			९.	चाल क्र. A/५ च्या जवळ आणि चाल क्र.A/५ च्या पाठीमागे, म्हाडा चाल सायन कोळीवाडा येथे गटारे पायवाटा आणि जलवाहिनी टाकणे	२५.००
			१०.	जीटीबी मोनोरेल च्या जवळ, सायन कोळीवाडा येथे गटारे पायवाटा आणि जलवाहिनी टाकणे.	२५.००
				जिल्हा मुंबई शहर एकूण	७५.००
३.	पालघर	पालघर	११.	पालघर तालुक्यातील टेन कब्रस्थान येथे सामाजिक हॉल बांधणे	१०.००
			१२.	पालघर तालुक्यातील मनोर येथील दर्ग्या जवळील दफनभूमी येथे वॉल बांधणे	१०.००
			१३.	पालघर तालुक्यातील मनोर येथील दर्ग्या जवळील दफनभूमी येथे अंतर्गत रस्ते व रोड लाईट व्यवस्था करणे	१०.००
			१४.	पालघर तालुक्यातील टेन गाव ते कब्रस्थान रस्ता तयार करणे	१०.००
			१५.	पालघर तालुक्यातील मनोर येथील नई वस्ती मेनरोड ते मशीद रस्ता तयार करणे	१०.००

			१६.	ता.पालघर बेटेगाव येथे दफनभूमीला संरक्षण भित बांधणे	१०.००
			१७.	ता. पालघर दहिसर तर्फे मनोर येथे मुस्लिम मोहल्ल्यातील तलावाचे सुशोभीकरण करणे	१०.००
			१८.	ता.पालघर काटाळे येथे मुस्लिम मोहल्ल्यात रस्ता तयार करणे	०५.००
				जिल्हा पालघर एकूण	७५.००
४.	सोलापूर	सोलापूर	१९.	प्रभाग २०- शिवगंगा नगर भाग २ येथील जहिर अब्बास नदाफ घर ते बी.डी. कारखानापर्यंत रस्ता करणे	०७.००
			२०.	प्रभाग २०- अंबिका नगर ३ रिजवन पिरजादे घर ते महिबूब तांबोळी घरापर्यंत रस्ता करणे	०७.००
			२१.	प्रभाग २०- शिवगंगा नगर भाग १ येथील इरफान गुगी घर ते नूरजहा मुस्ताक शेख घरापर्यंत रस्ता करणे	०६.००
			२२.	प्रभाग २०- शिवगंगा नगर भाग १ येथील अबू हनिफा मस्जिद ते रियाज नदाफ घरापर्यंत रस्ता करणे	०६.००
			२३.	प्रभाग २०- विजय नगर येथील नबीलाल लष्करी घर ते महमद हिजवाले घरापर्यंत रस्ता करणे	०६.००
			२४.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील सुफिन चौधरी घर ते मोहसीन शेख घरापर्यंत रस्ता करणे	०६.००
			२५.	प्रभाग २५- मजरेवाडी येथील महाबुबी शौकत अली मुस्लिम कब्रस्थान या दोन एकर जागेत संरक्षक भित बांधणे	२०.००
			२६.	प्रभाग २५- मजरेवाडी येथील महाबुबी शौकत अली मुस्लिम कब्रस्थान मध्ये स्ट्रीट लाईट बसविणे	०२.००
			२७.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील महिबूब जागीरदार घर ते मतिन शेख घरापर्यंत पिण्याची पाईप लाईन करणे	०३.००
			२८.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील रशिद शेख घर ते रफिक पटेल घरापर्यंत पिण्याची पाईप लाईन करणे	०३.००
			२९.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील सोहेल शेख घर ते फय्या अन्सारी घरापर्यंत पिण्याची पाईप लाईन करणे	०३.००
			३०.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील रमजान शेख घर ते समीर सय्यद घरापर्यंत पिण्याची पाईप लाईन करणे.	०३.००
			३१.	प्रभाग २०- भीमाशंकर नगर येथील गुलाम रसूल घर ते मवला ईनामदार घरापर्यंत पिण्याची पाईप लाईन करणे.	०३.००
				जिल्हा सोलापूर एकूण	७५.००

५.	पुणे	पिंपरी चिंचवड	३२.	चिंचवड विधानसभा मतदार संघातील काळेवाडी येथील जमाते गुलशिने अंजुमन रजा मस्जिद पवनानगर परिसरात अंतर्गत रस्ते काँक्रीटीकरण करणे, इंटरलॉकिंग ब्लॉक बसविणे व तदनुषंगीक विकास कामे करणे	२०.००
			३३.	चिंचवड विधानसभा मतदारसंघातील काळेवाडी येथील पवना नगर कॉलनी नं. २, मच्छी मार्केट परिसरात अंतर्गत रस्ते काँक्रीटीकरण करणे, इंटरलॉकिंग ब्लॉक बसविणे व तदनुषंगीक विकास कामे करणे	२०.००
			३४.	चिंचवड विधानसभा मतदारसंघातील किवळे येथील सेंट मेरीज चर्च सेरो मलाबार विकासनगर परिसरात अंतर्गत रस्ते काँक्रीटीकरण करणे, इंटरलॉकिंग ब्लॉक बसविणे व तदनुषंगीक विकास कामे करणे.	२५.००
			३५.	चिंचवड विधानसभा मतदारसंघातील काळेवाडी मेन रोड पाचपीर चौक येथील जमाते सुभानिया मस्जिद, जमाते गुलशिने अंजुमन रजा मस्जिद पवनानगर, राजवाडेनगर जमाते जामा मस्जिद नळे नगर, रावेत मस्जिद, पिंपळे गुरव मस्जिद परिसरात इंधन विहिरी व पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करणे व तदनुषंगीक विकास कामे करणे	१०.००
				जिल्हा पुणे एकूण	७५.००
				एकूण	४५०.००
				एकूण अक्षरी रुपये चार कोटी पन्नास लक्ष फक्त	

(सारंगकुमार पाटील)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट - "ब"

उपयोगिता प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, अल्पसंख्याक विकास विभागाने राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांसाठी कार्यान्वित केलेल्या क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. नाक्षेवि-२०२२ / प्र.क्र.१४४ / का.९, दि. २९ मार्च, २०२३ अन्वये वितरीत केलेला रु. /- (अक्षरी रु.) एवढा निधी पुढील विकासकामांसाठी उपयोगात आणला आहे :-

विकासकाम/ विकासकामे	वापरलेली रक्कम
अ.	रु.
ब.	रु.
क.	रु.
ड.	रु.

असेही प्रमाणित करण्यात येते की, क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत ज्या निकष / अटीनुसार शासनाने अनुदान मंजूर केले होते, त्या निकष/ अटींची यथायोग्यरित्या पूर्तता करण्यात आली आहे. तसेच ज्या प्रयोजनाकरिता निधी मंजूर करण्यात आला होता, त्याच प्रयोजनाकरिता निधीचा प्रत्यक्षात विनियोग झाला आहे, याची खातरजमा करण्याकरिता मी खालील दस्तऐवज/अभिलेखांची तपासणी केली आहे :-

तपासणी केलेल्या दस्तऐवज /अभिलेखांचे प्रकार :-

१. प्रमाणक आणि पुस्तक लेखा (Vouchers and Book of Accounts)
२. मोजणी पुस्तके (Measurement Books)
३. सहायक अनुदान / कर्ज नोंदवही (Grant-in-aid/ Loan Register)
४. खर्च नोंदवही (Expenditure Register)

आयुक्त, महानगरपालिका / मुख्याधिकारी, नगरपालिका यांची स्वाक्षरी	संबंधित महानगरपालिका / नगरपालिका ज्या जिल्ह्यात स्थित आहेत त्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांची प्रतिस्वाक्षरी
नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा	नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा
